

Régi és új kérdések....

■ TÖBB KISKAMASZ ÉS SERDÜLŐ KERÜL A SZAKELLÁTÁSBA

Békásmegyeren a Hotel Hunor adott otthont 2005 februárjában a Megyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottságokból (a továbbiakban Gy.Sz.B.) megalakult munkaközösség III. ülésének.

A szakemberek szép számmal igyekeztek eleget tenni a Pest megyei Gy.Sz.B. meghívásának, bár még mindig akadnak olyan fenntartók, akik szerint az évenkénti országos tanácskozáson is elég, ha a bizottság vezetője jelenik meg.

A találkozó első napjának beszámolóí és vitaindítói régi neuralgikus pontunk, a speciális elhelyezési igény és javaslat köré szerveződtek. Kénytelenek voltunk egyetérteni abban, hogy a speciális elhelyezési igény megállapítása az ennek megfelelő ellátó- és férőhelyek nélkül, továbbra is sok esetben tehetetlenségre kárhuztatja a szakembereket, miközben a gondozási helyek felőli nyomás a vizsgálatok elvégzésére még mindig jelentős.

A Pest megyei Gy.Sz.B. vezetője, Dr. Prevcics Erzsébet a tavalyi év bizottsági munkájáról szóló beszámolójában a magatartászavarok és problémák megjelenésének korcsoporti tünetekre koncentrált és mennyiségi adatai mellett felhívta a figyelmet az előző évi tendenciák erősödésére – a szakellátás rendszerébe egyre több kiskamasz és serdülő kerül be. Kitért arra is, hogy a beutalások nagy százalékában elkerülhető lenne a hatósági intézkedés, hogyha hazai gyermekvédelmünk az alapellátás szintjén több szakemberrel, adekvátabb módszerekkel rendelkezne, hatékonyabb segítséget tudna nyújtani a serdülőkori krízissel érintett családok részére. A serdülőkori heveny problémákat ugyanis a kiemelés a legkritikább esetben orvosolja jól.

Dr. Kiss Mária beilleszkedési és magatartási zavarok okait fejtegető délutáni előadása tovább mélyítette és árnyalta a témáról kialakult képet, rámutatva a vér szerinti családban esetleg több generáció óta halmozódó bio-pszicho-szociális hatótényezőkre, valamint a gyermek szerepére a család betegségének tünethordozásában.

Szó esett a megyei speciális ellátó helyek kialakíthatatlanságáról és hiányosságairól, a törvényi szabályozás újabb határidőkkel engedett utána a megyei fenntartók gazdasági nehézségeinek.

Súlyos finanszírozási kérdések állnak az útjában a pszichoaktív szerhasználatban érintettek korszerű gondozásának – a nagy költségvetéssel elkészült alapítványi otthon férőhelyeit azért nem tudják feltölteni, mert az illetékes fenntartók nem tudják átvállalni a gondozott utáni bekerülési költségeket.

Ismét megfogalmazódott, hogy a minisztériumi fenntartású speciális férőhelyeken tartott gondozottakkal végzett eredményes terápiás munka sarkalatos pontja a motiváltság kérdése, hogy a fiatalnak éreznie, tudnia kell: őt az eredeti gondozási he-

lyén (legkésőbb két év múlva) „haza” várják, „javulásához-változásához” reményt fűznek, látogatják, sorsának alakulása felől érdeklődnek, szünidőre fogadják.

Ugyanez a stabil háttér biztosítása legalább ennyire szükséges a súlyos pszichés problémákkal küzdő fiatalok gondozásában. A fiatalkorúak pszichiátriai kórházi ellátása az egészségügy jelenlegi rendszerében továbbra is országosan megoldatlan, a tárcák közti megegyezés is csak az előkészületek szakaszában jár. Ezzel kapcsolatban többen hangot adtak aggályaiknak, hogy a túl korai, esetleg nem is stabil diagnózis stigmaként súlyosan befolyásolhatja a fiatal egész életútját. Az ilyen gondozottak, főként ambuláns módon való fogadása további veszélyeket rejt, a szanatórium jellegű intézményekben az ápolási idő rövid kerek közt maximált, sokszor a diagnózis megbízható felállítására és a gyógyszeres terápia megfelelő beállítására sem elegendő, markáns, maradandó javulás, változás ritkán tapasztalható. Az ellátási úrról folytatott eszmecserebe bekapcsolódtak a Minisztérium Gyermekvédelmi Főosztályának és az NCSSZI Módszertani Intézetének felelős munkatársai.

A tanácskozás formailag kötetlenebb részeiben lehetőség nyílt az egyes helyi sajátosságok felvázolására és esetek felvilágosítására is. Konszenzus alakult ki abban a kérdésben, hogy a bizottságok adatszolgáltatással segítik az NCSSZI munkacsoportjának munkáját és a közvetített információkkal elkészíthető lesz az ország egész területére vetítve, a valós speciális ellátási igények és a jelenlegi állapotok részletes térképe.

Ígéretet kaptunk arra, hogy az eddigi összesített tapasztalataiból merítve nemsokára megjelenik a bizottságok működéséről szóló módszertani kiadvány, és a Megyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottságok munkaközösségének következő ülésén munkánkat és kérdéseink megválaszolását már az illetékes államtitkárok jelenléte segítheti majd.

Szabóné Erdős Gyöngyi